

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W TORUNIU
DWUTYGODNIK INFORMACYJNY

Prenumerata wynosi w Toruniu i na prowincji:
Całorocznie Mp. 9.600 —
Półrocznie „ 4.800 —
Kwartalnie „ 2.400 —

Ogłoszenia: Cała stronica Mp. 20.000 —
Pół stronicy „ 10.000 —
Ćwierć stronicy „ 5.000 —
1/8 stronicy „ 2.500 —

Numer pojedynczy kosztuje 400 Mk.

Nakład i własność Izby Przem. - Handl. w Toruniu. — Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Szymański.

Wydawnictwo „Wiadomości Gospodarczych“ zawiesza się aż do odwołania.

Obwieszczenie Ministra Skarbu

z dnia 12 marca 1923 roku

w przedmiocie uprawnienia niektórych banków do transakcji walutami i dewizami zagranicznymi.

Na podstawie ustawy z dnia 2 marca 1923 roku w przedmiocie udzielenia Ministrowi Skarbu upoważnienia do regulowania w drodze rozporządzeń obrotu pieniężnego z krajami zagranicznymi oraz obrotu obcemi walutami (Dz. Ust. R. P. Nr. 25, poz. 154) oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 11 marca 1923 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 26, poz. 156) podaje się do wiadomości, że prawo transakcji walutami i dewizami zagranicznymi posiadają następujące Banki:

- 1) Akcyjny Bank Hipoteczny,
- 2) Akcyjny Bank Związkowy,
- 3) Bank Angielsko-Polski,
- 4) Bank Dyskontowy w Bydgoszczy,
- 5) Bank Dyskontowy Warszawski,
- 6) Bank Francusko-Polski,
- 7) Bank Handlowy w Łodzi,
- 8) Bank Handlowy w Warszawie,

- 9) Bank dla Handlu i Przemysłu w Warszawie
 - 10) Bank Kredytowy w Warszawie,
 - 11) Bank Kupiecki Łódzki,
 - 12) Bank Kwilecki, Potocki i S-ka,
 - 13) Bank Małopolski,
 - 14) Bank Przemysłowców Polskich,
 - 15) Bank Przemysłowców w Poznaniu,
 - 16) Bank Przemysłowy Warszawski,
 - 17) Bank Śląski (Banque de Silesie),
 - 18) Bank Towarzystw Spółdzielczych,
 - 19) Bank Zachodni,
 - 20) Bank Związków Spółek Zarobkowych,
 - 21) Polski Bank Handlowy,
 - 22) Polski Bank Krajowy,
 - 23) Polski Bank Przemysłowy,
 - 24) Powszechny Bank Kredytowy,
 - 25) Śląski Bank Eskontowy,
 - 26) Syndykat Przekazowy Banków Polskich,
 - 27) Wileński Prywatny Bank Handlowy,
 - 28) Ziemski Bank Hipoteczny,
 - 29) Ziemski Bank Kredytowy,
 - 30) Bank Zjednoczonych Ziem Polskich,
- przyczem prawa Banków dewizowych, w myśl § 2 powołanego rozporządzenia, t. j. zakupu i sprzedaży walut i dewiz obcych, posiadają za-

LABORATORJUM ANALITYCZNE

(aptekarz Szczerbicki i Dr. Ulatowski, dyplomowany chemik — Zaprzysiężeni rzeczoznawcy przy Sądzie Okręgowym w Grudziądzu) Grudziądz, apteka „POD LWEM“ Pańska 22, tel. 40.

Wykonują: ANALIZY dla urzędów, rolnictwa, handlu i przemysłu.

ANALIZY wszelkich towarów: technicznych, kolonialnych, spożywczych etc. ANALIZY sądowe, badanie trucizn.

Wykonanie w jaknajkrótszym czasie. Ceny umiarkowane.

klady główne oraz po jednym Oddziale wymienionych banków w miastach:

Warszawa,
Biała-Bielsko,
Bydgoszcz,
Kraków,
Lwów,
Łódź,
Poznań,
Wilno.

Wszystkie pozostałe oddziały wyżej wyszczególnionych banków posiadają prawa komisjonierów dewizowych w myśl § 3 tegoż rozporządzenia.

Minister Skarbu:

(—) W. Grabski.

Od redakcji: Izba stawiała wnioski o uwzględnienie także miasta Torunia.

Rozporządzenia.

Z Ministerstwa Kolei Żelaznych.

Ministerstwo Kolei Żelaznych podaje do wiadomości powszechnej, że z powodu odmowy przyjmowania wszelkiego rodzaju przesyłek przez koleje niemieckie do zagłębia Saary, do Belgii, Francji i ks. Luxemburg przez okręg Ludwigs-hafen n. Renem, wstrzymano z dniem 2 marca r. b. aż do odwołania ładunek własny, oraz przyjęcie od okręgów sąsiednich przesyłek, nadawanych w tym kierunku.

Przesyłki znajdujące się w drodze pozostawia się do rozporządzenia nadawców.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej

z dnia 15 lutego 1923 r.

w przedmiocie państwowych urzędów pośrednictwa pracy w województwie poznańskim i pomorskim.

Na podstawie rozporządzenia Komisarjatu Naczelnej Rady Ludowej z dn. 6 lipca 1919 r. o organizacji biur pośrednictwa pracy (Tyg. Urzędowy N. R. L. Nr. 29 str. 148), wprowadzonego poza b. linią demarkacyjną rozporządzeniem z dnia 24 lutego 1920 r. (Dz. U. b. Dz. Pr. Nr. 15, poz. 137), oraz art. 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1922 r. w przedmiocie zniesienia Ministerstwa b. dzielnicy pruskiej (Dz. U. R. P. 1922 r. Nr. 30, poz. 247) zarządza się co następuje:

§ 1. Paragraf 1 rozporządzenia Ministra b. dzielnicy pruskiej z dnia 14 października 1921 r. o państwowych urzędach pośrednictwa pracy (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 687) otrzymuje następujące brzmienie: „Sprawy, należące do pośrednictwa pracy, załatwiają państwowe urzędy pośrednictwa pracy. Terytorjalny zakres działania tych urzędów obejmować będzie jeden lub więcej powiatów i będzie oznaczony przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej. Siedziby pań-

stwowych urzędów pośrednictwa pracy wyznacza Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Państwowe urzędy pośrednictwa pracy podlegają wojewodzie, jako władzy administracyjnej II instancji w zakresie pośrednictwa pracy.

§ 2. Paragrafy 3 i 6 rozporządzenia, wymienionego w § 1 skreśla się.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *L. Darowski.*

Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 10 marca 1923 r.

w przedmiocie uzupełnienia warunków, pod jakimi zezwala się prywatnym fabrykantom na dalszą produkcję wyrobów tytoniowych.

Na podstawie art. 62 ustawy z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. U. R. P. Nr. 47 poz. 409), uzupełniając rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19 lutego 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 142) zarządza się co następuje:

§ 1. Wymienione w § 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 19 lutego 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 142) dokumenty koncesyjne, uprawniające prywatnych fabrykatorów do dalszej produkcji wyrobów tytoniowych w okresie przejściowym winny zawierać oprócz warunków w tymże rozporządzeniu określonych, następujące zastrzeżenia:

- 1) dokument koncesyjny wydaje się dla dalszego użycia tylko tych krajarek tytoniu i maszyn papierosowych, które fabrykant posiadał przy wniesieniu do władzy skarbowej zgłoszenia przewidzianego w art. 50 ustawy z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 409), względnie tych krajarek i maszyn papierosowych, na których dodatkowe ustawienie i uruchomienie uzyskał on osobne zezwolenie Ministerstwa Skarbu. Maszyny powyższe należy szczegółowo wymienić w dokumencie koncesyjnym, uzupełniając odpowiednio wzór załączony do § 5 cytowanego na wstępie rozporządzenia Ministra Skarbu.
- 2) Udzielona fabryce koncesja na produkcję wyrobów tytoniowych jest imienna i prawa z niej wynikające nie mogą być bez zezwolenia Ministerstwa Skarbu przeniesione na inną osobę prawną, lub fizyczną.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

Minister Skarbu: *W. Grabski.*

Wystawa Przemysłowa w Brodnicy.

Celem przeglądu sił wytwórczych naszego przemysłu i okazania, że przemysł rodzimy tego zakątka Rzeczypospolitej, jaki tworzy Ziemia Michałowska, rozwija się mimo trudnych warunków nadzwyczaj pomyślnie, — urządzamy w Brodnicy.

(Pomorze), Wystawę Przemysłową, która otwartą będzie od dnia 23. czerwca do dnia 1. lipca 1923 r.

Prawdopodobnem jest, że również organizacje rolnicze przyłączą się do wystawy przemysłowej tak, że równocześnie otwarta zostanie także wystawa rolnicza. Sprawa ta zostanie zdecydowaną w najbliższym czasie

Przygotowania do Wystawy Przemysłowej w Brodnicy znajdują się w pełnym toku prace organizacyjne spoczywają w ręku podpisanego komitetu. Obszerne sale i ogrody, jaki komitet upatrzył i zapewnił pod teren wystawy, dają wygodne i bezpieczne pomieszczenie dla eksponatów.

Niniejszem apelujemy do naszego Polskiego Przemysłu, a zwłaszcza przemysłu najbliższych naszych okolic, aby skorzystał z nadarzającej się sposobności i wziął czynny udział w wystawie. Brodnica, która leży na głównym trakcie i tuż na byłej granicy dwóch dawnych zaborów, położeniem swem tworzy niejako naturalny pomost do zbliżenia i wzajemnego zapoznania się przemysłu z byłego zaboru rosyjskiego i pruskiego, do wyrównania zapotrzebowań i obopólnego uzupełnienia się obu dotąd w odmiennych warunkach ekonomicznych pozostających dzielnic.

Żywimy wobec tego niepłonną nadzieję, że wystawa osiągnie cel jaki sobie wytknęła, a przemysł Polski pospieszy, aby wziąć w niej jak najliczniejszy udział.

Zgłoszenia na miejsca wystawowe, lecz tylko od firm chrześcijańskich, przyjmuje Sekretarjat. Wybór miejsc osobiście — codziennie z wyjątkiem poniedziałków i czwartków.

Adres Sekretarjatu: F. Tomkiewicz, Brodnica. Usilnie prosimy o łaskawe poparcie naszych usiłowań.

Brodnica w styczniu 1923 r.

Komitet wystawy:

S. Bizan, dyr. banku, Brodnica. L. Bizan, kupiec, Brodnica. Borus, kupiec, Brodnica. Ks. Dzionora, dziekan, Jabłonowo. Duliński, rolnik, Polskie Brzozie. Daranowski, fabrykant, Golub. Ks. Dembiński, prob., Pokrzydowo. Ks. Fischoder, prob., Brodnica. Gudel, rolnik, Bełk. Paweł Gończ, kupiec, Brodnica. Janicki, dyr. banku, Brodnica. Jäger, kupiec, Brodnica. Jankowski, kupiec, Górzno. Jerzykiewicz, burmistrz, Brodnica. Kwiatkowski, kupiec, Brodnica. Krajewski, mistrz stolarski, Brodnica. Lukrawski, kupiec, Jabłonowo. Lula, mistrz stolarski, Brodnica. Łaska, rolnik, Jastrzębie. Dr. Prof. Malicki, Brodnica. Marczak, prokurator, Brodnica. Marchlewski, kupiec, Grudziądz. Prof. Nowak, Brodnica. Nickel, dyr. banku, Brodnica. Oiszewski, starosta, Brodnica. Orlewicz, cechmistrz, Brodnica. Peto, kupiec, Brodnica. Psuty, piekarz, Brodnica. Przybylski, Brodnica. Prądzyński, wł. ziemski, Osiek. Pacoszyński, redaktor, Grudziądz. Przyłubski, kapitalista, Brodnica. Radziwiński, kupiec, Brodnica. Reichel, nauczyciel, Brodnica. Rochon, burmistrz, Lidzbark. Robiński, właśc. ziemski, Opalenica.

Raszkowski, dyr. banku, Nowemiasto. Rozwadowski, m. kraw., Brodnica. Dr. Siudowski, wł. ziemski, Przydatki. Szczuka, redaktor, Wąbrzeźno. Dr. Szczepański, starosta, Wąbrzeźno. Szulz, kupiec, Lubawa. Tomkiewicz, kupiec, Brodnica. Tyczyński, dyr. banku, Brodnica. Ks. Prof. Wagner, Brodnica. Bielicki, kupiec, Brodnica. Wilański, rolnik, Płachoty. Włodek, prezydent, Grudziądz. M. Wojciechowski, wydawca „Ziemi Michałowskiej“, Brodnica. Wel'enger, kupiec, Działdowo. Zalewski, budowniczy, Brodnica. Zuchowski, budown., Lidzbark. Dr. Prof. Żurawski, Brodnica.

Telefon nr. 95. Adr. tel.: Wystawa Brodnica. Konto bankowe: Bank Dyskontowy. Sekretarjat, Fr. Tomkiewicz, Brodnica.

Sfiosunki handlowe między Polską a Rumunją.

Rumunja, jako kraj rolniczy z bardzo słabo rozwiniętym przemysłem fabrycznym, może być i powinna być stałym odbiorcą produktów polskiego przemysłu we wszystkich jego gałęziach.

Jeszcze więcej stosuje się to do jednej ze składowych części Rumunji, a mianowicie do Besarabji, ponieważ ona prawie wcale nie posiada zakładów przemysłowych. Istniejące dwie gisernie, jedna fabryka papieru i 2—3 fabryki sukna, stanu rzeczy nie zmieniają.

Popyt ze strony Besarabji na produkty polskiego przemysłu egzystuje jeszcze z czasów przedwojennych, kiedy manufaktura, maszyny, chemikalja, wogóle wszystko, stanowiące produkty wyrobu fabrycznego, dostarczała na Besarabję Rosja i najwięcej — była składowa część Rosji — Królestwo Polskie.

Ze Rumunja, również jak i Besarabja potrzebują towarów polskich, o tem świadczą ostatnie dwa lata t. j. właściwie czas, kiedy polskie fabryki zaczęły robotę na większą skalę. Rumunja i Besarabja w 1919 i 1920 r. były przepelnione towarami z Zachodniej Europy, a mianowicie: z Włoch (perkale, barchany, sukna, obuwie, skóry), z Francji i Anglii (sukna, biały towar, chemikalja) i nawet z Niemiec (żelazne wyroby, maszyny, ołówki, guziki, chemikalja).

Z początkiem roku 1921, kiedy polskie fabryki powiększyły swoją działalność wytwórczą, stan rzeczy się zmienił. Pierwszy towar z Polski przybył do Besarabji w samym końcu 1920 r. W kwietniu, maju 1921 r. zaczął się większy ruch kupców do Polski, na początku z Besarabji, a potem i z Rumunji. Wyroby przemysłu tekstylnego spotykały uznanie i w Rumunji (Besarabja znała te towary) i popyt na manufakturę polską szerzył się o tyle, iż można powiedzieć, że rynek rumuński dla polskiego przemysłu tekstylnego jest zdobyty.

Nie tak ma się rzecz z produktami innych gałęzi przemysłu polskiego, naprz. żelaznego, maszyn i narzędzi rolniczych, chemicznego, szkła-

nego, skóry i obuwia, cementu, materiałów budowlanych i innych.

Wszystko wyżej wymienione stanowi przedmiot wielkiego importu z Czech, Niemiec i Austrii i w bardzo nieznacznej ilości z Polski. To ostatnie, ujemnie dla polskiego przemysłu, zjawisko należy położyć na karb małego zainteresowania się przemysłowców polskich Rumunją i Besarabją, jako krajami odbiorczymi, chociaż stosunek waluty rumuńskiej do waluty polskiej w porównaniu z walutami innych krajów zachodniej Europy, który odegrał pierwszorzędą rolę w sprawie zdobycia rynku tekstylnego, może być i tu wykorzystany w sposób najdotatniejszy dla przemysłu polskiego, nie mówiąc już o geograficznym położeniu Polski względem Rumunii, które wpływa bezwarunkowo dodatnio na transakcje, bo zmniejsza wydatki transportowe i czas dostawy towarów do miejsca.

Przemysłowcy europejscy, a przedewszystkiem Niemcy i Czesi oddawna skierowali uwagę na Rumunję i Besarabję, jako na kraje odbiorcze, i nie szczędzą pracy i wydatków, aby rynek rumuński dla siebie pozyskać. W Kiszyniowie, naprz. Niemcy mają dwa biura techniczne „Jacques Pauker“ i „Mecano“, oprócz poszczególnych przedstawicieli. Czesi mają tu duży skład narzędzi rolniczych, rur żelaznych (Czechomaschine), zatem specjalne przedstawicielstwo maszyn i silników (inż. Niemcan), skład i magazyn obuwia (Bata), skład i magazyn gotowych ubrań (Sychra).

Niedawno założoną została w Kiszyniowie Besarabsko-Czeska Izba Handlowa, która, jak tutaj mówią, otrzymuje subsydia od czeskiego Ministerstwa Przem. i Handlu.

Przedstawicielstwa polskiego przemysłu i handlu niema w Besarabji zupełnie. Wszystko zaś wyżej wymienione wskazuje, że utworzenie polskich przedstawicielstw w Besarabji, ma rację bytu i jest bardzo na czasie, póki rynek besarabski nie został opanowany przez naszych konkurentów Niemców i Czechów.

Ekspanja na Besarabję ich przemysłu, a szczególnie przemysłu czeskiego, napotyka olbrzymie trudności z powodów walutowych, które to trudności Czesi starają się zwalczać wszelkimi sposobami, jak obniżeniem cen, udzieleniem kredytu i t. d. Polscy przemysłowcy tych trudności nie doznają, a stosunki walutowe odgrywają obecnie rolę rozstrzygającą i dla polskiego przemysłu w obecnym czasie dodatnią.

Wszystko wyżej wymienione wskazuje na celowość i niezbędną potrzebę utworzenia przedstawicielstwa handlowo-przemysłowego w Besarabji i przedewszystkiem takiej poważnej gałęzi przemysłu polskiego jak fabryk maszyn, narzędzi rolniczych, szkła, materiałów budowlanych, które to wyroby, poza manufakturą będą miały największy popyt.

Organizacja takiego przedstawicielstwa dla osiągnięcia celu powinna być utworzona na szerszą

niewielką skalę. A mianowicie, powinien być założony skład nie tylko pokazowy, ale z pewnym zapasem gotowych przedmiotów do sprzedania.

Jeżeli wziąć za wzór przedstawicielstwo maszyn i narzędzi rolniczych, to na takim składzie trzeba mieć dowolną ilość pługów, młynków do zboża, 2—3 niewielkie silniki ropowe (6—10 sil.) i drobne wyroby żelazne, jak drzwiczki do pieców, zawiasy, klamki, żelazo w sztabach, żelazo na obręcze i t. p.

Według danych Besarabskiego Dyrektorjatu Przemysłu i Handlu za rok 1921, Besarabja posiada 1843 instalacji kotłów parowych (jakknajrozmaitszych rozmiarów) z których 90% potrzebuje większego lub mniejszego remontu i zmiany składowych części. Te dane według naszego zdania dają podstawę do przypuszczenia, że przedstawicielstwo gałęzi żelaznej mogłoby tu prosperować. A że maszyny i narzędzia rolnicze znalazłyby tu popyt, o tem świadczą ciągle otwierające się tu przedstawicielstwa firm niemieckich.

Przyjeżdżają do Besarabji i kupcy podróżujący (kommi-wojażery), ale ten sposób nawiązywania stosunków ze względu na jego doraźny charakter, nie osiąga dodatnich wyników.

Określona propaganda światowa przemysłu polskiego.

W sprawie tej nadesłał Zarząd „Targów Wschodnich“ następujący komunikat:

Aby dać sposobność przemysłowi i produkcji polskiej, do nawiązania stosunków z ważniejszymi ośrodkami handlowymi całego świata, urządza Ministerstwo Spraw Zagranicznych przy osobistym współdziałaniu i kierownictwie p. Konsula Wilkoszewskiego wystawę, której techniczno-przemysłowym przygotowaniem mają się zająć na życzenie Min. Spraw Zagr. Targi Wschodnie, a która zorganizowana zostanie w sposób następujący:

Statek marynarki polskiej „L w ó w“, którego zadaniem będzie objechać wszystkie najważniejsze porty całego świata, przyjmie pewną ilość wzorów i próbek przemysłu polskiego, odpowiednio opakowanych, a urzędujący stale na statku delegat Ministerstwa Spraw Zagranicznych urządzać będzie podczas postoju statku w ważniejszych portach światowych ich pokaz.

Projektowana wystawa z powodu szczupłości wolnego miejsca na statku ograniczać się będzie wyłącznie do próbek, wzorów, wizerunków, katalogów i cenników ewent. także małych modeli. Z uwagi na okoliczność, że eksponaty te będą często przewożone na ląd i tam wystawiane, żąda Ministerstwo Spraw Zagranicznych, by opakowanie tychże miało jaknajpraktyczniejszą oraz jaknajestetyczniejszą formę. Najlepiej nadawałyby się do tego kufry okrętowe, w których eksponaty mogłyby być tak ułożone, żeby urządzanie wystawy, a następnie jej zwijanie odbywało się bez

żadnych specjalnych trudności, przy minimalnej obsłudze. — Pożądanem byłoby tedy, by kufer po otwarciu go, już prezentował zwiedzającym zawartą w nim kolekcję. Przedmioty i próbki musiałyby być w nim odpowiednio umieszczone i przymocowane. — Wystawa ta nie pociągnie żadnych kosztów dla biorących w niej udział, gdyż Ministerstwo Spraw Zagranicznych nie nakłada na interesowanych żadnych opłat, a nawet zarządziło, że transport kufrów z eksponatami z miejsca nadania do Gdańska oraz załadowanie ich na statek odbędzie się na koszt Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Eksponeci winni oprócz eksponatów nadesłać obszerny materiał odnośnie do cen ich eksponatów, skalkulowany w funtach szterlingów lub w dolarach oraz ewent. i inne informacje, ich eksponatów dotyczące. Na podstawie tego materiału udzielać będzie obecny na statku delegat Min. Sor. Zagr. przy sposobności każdej wystawy interesujących się potrzebnych wyjaśnień.

Z uwagi na krótki czas, gdyż projektowany wyjazd statku „Lwów” ma nastąpić najpóźniej około 1 maja br., prosimy o odwrotne zawiadomienie nas, czy WPanowie na udział w tej wystawie reflektują, przy równoczesnym nadesłaniu nam deklaracji zawierającej zobowiązanie, że eksponaty opakowane będą w sposób wyżej określony a przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych bezwzględnie wymagany oraz przy dołączeniu dokładnego spisu eksponatów, podającego zarazem przypuszczalną wraz z opakowaniem łączną ich wagę i wymiary, — aby możliwem było ustalić potrzebną dla nich przestrzeń.

Niemiecki Targ Wschodni w Królewcu.

W czasie od 18. do 23. lutego br. miał w Królewcu miejsce VI. Niemiecki Targ Wschodni. Mimo tendencyjnych głosów codziennej i fachowej prasy niemieckiej, sukces Targu był — jak nam donoszą z poważnej strony — nie tak wspaniały, jak przedstawiają go dziennikarze tamtejsi. Przeciwnie — sukces ten był dość mierny i wytworzył nastrój minorowy na Targu. Złożyło się na to przyczyn kilkadziesiąt, z których na wyszczególnienie zasługują następujące: Przemysłowiec niemiecki jest już znużony i zniechęcony za licznymi i za częstymi Targami i Wystawami, odbywającymi się pod wpływem pewnej psychozy Targowej. Na Targu królewieckim pozatem zauważyć było można u wystawców silne sarkanie przeciw Urzędowi Targowemu z powodu bardzo wygórowanych cen za stoiska i rygorystycznego przetrzymywania eksponatów na terenie do chwili zamknięcia Targu, mimo, że już dnia trzeciego po otwarciu nie dokonywano prawie żadnych obrotów.

Nieświetnie przedstawiały się bowiem transakcje handlowe, dokonane na Targu. Gości było sporo — zwłaszcza z państw bałtyckich.

Tym nie mniej wielka część interesantów odnosiła się z rezerwą wobec ofert targowych. Powodowane to było raz: brakiem odpowiedniej gotówki u interesantów: ceny skoczyły zaraz od dnia pierwszego w górę i tendencją tą zachowały aż do zamknięcia Targu, przekraczając w wielu wypadkach parytet złota — powtóre: okolicznością, że niektórzy wystawcy gotowi byli przyjąć zamówienia bez ustalenia ceny, żądając zobowiązania się kupującego do płacenia ceny, dyktowanej mu w dniu dostawy — wreszcie: wielu z interesantów bało się czynić zakupy, by nie wpaść przy zamówieniach na tandetnym towarze, który ostatnio staje się częściowo regulą produkcji niemieckiej.

Tak mniej więcej przedstawiał się VI. Wschodni Targ Niemiecki w Królewcu. Znać więc specjalnie wypada, że nikły był udział w nim interesantów polskich, którzy, mając własny dobrze rozwijający się przemysł krajowy oraz dwa roczne, świetne Targi, zupełnie słusznie nie odwiedzają zagranicznych Targów krajowych.

Amerycanie o handlu z Polską.

Amerykańska instytucja International Trade Developer, z główną siedzibą w Chicago, służąca rozwojowi handlu międzynarodowego, a obejmująca swoją organizacją cały niemal glob ziemski, zamieszcza w ostatnim numerze swego organu następujące uwagi:

„Polskie Targi Wschodnie”, które w tym roku odbędą się po raz trzeci, osiągnęły szybko wielkie gospodarcze znaczenie. Lwów bowiem położony w pobliżu polsko-ukraińskiej granicy, stał się ważnym punktem wymiany dóbr ku południowemu Wschodowi Europy. Targi te rozporządzają licznymi, znakomicie urządzone budynkami o całkiem nowoczesnej konstrukcji wśród obszernego terenu wystawowego. Organizacja International Trade Developer wynajęła w nich znaczną przestrzeń, ponieważ wobec niepospolitej ważności tego rynku, liczni jej członkowie zechcą skorzystać ze sposobności, by nawiązać stosunki handlowe z krajami Polski.

Ekspansja przemysłu-polskiego na Bałkanie.

Organizowana przez Targi Wschodnie ruchoma wystawa wzorów i próbek polskiego przemysłu w miastach rumuńskich, wywołała i w innych państwach duże i żywe zainteresowanie. Rynki handlowe bałkańskie uważane tam są bowiem za naturalny teren zbytu dla polskich wyrobów. Od posła polskiego w Sofji p. Tadeusza Grabowskiego otrzymały Targi Wschodnie depeszę z propozycją wysłania organizowanej w Rumunji wystawy także do Bułgarii. W depeszy tej przyrzeka poseł Grabowski wszelkie ułatwienia i jak najprzychylniejsze przyjęcie ze strony bułgarskich czynników miarodajnych.

Import narzędzi rolniczych do Rosji.

Poselstwo Polskie w Charkowie komunikuje, iż w sprawie importu kontyngentów wypracowano przez komisję dla handlu zewnętrznego specyfikację narzędzi rolniczych, które będzie wolno wwieźć do republik sowieckich w ciągu roku 1923. Ponieważ to może specjalnie zainteresować przemysł polski, poniżej podaje się spis tych narzędzi, zastrzegając jednak, że wobec słabej siły nabywczej ludności wiejskiej, ilości te mogą uleże zmianie in minus.

1. Pługi typu Sacka	40 000 szt.
2. Siewniki jednokonne dla kukurydzy	400 „
3. Kosiarki szerokości 4 ¹ / ₂ stop (Massey-Harrys, Mack Kormik, Diring)	1000 „
4. Konne grabie	1000 „
5. Żniwiarki zwykłe	1000 „
6. Żniwiarki samowiązaki	100 „
7. Parowe młocarnie (Wolf) (Lanz, Clayton-Shuttlewort) od 3-8 HP.	50 „
8. Lokomobile parowe od 3-8 HP.	20 „
9. Naftowe silniki wyżej 18 HP.	200 „
10. Amerykańskie kukurydzane szredery (?)	150 „
11. Młynarskie instalacje chłop. typu	200 „
12. Żarna dla młynów 42 do 56	100 „
13. Kosy austriackie 8, 8 ¹ / ₂ i 9	200,000 „
14. Młotki	100,000 „
15. Widły czterozębne	200,000 „
16. Szpagat manilski dla samowiązalek	2,000 pud.
17. Młynki typu Ideal i Tryumf	200 szt.
18. Tryjery Heyda	100 „
19. Wszelkie drobne artykuły potrzebne dla gospodarstwa mlecznego, dla ogrodnictwa, dla stacji nasion.	

Ekspozycja Targów Wschodnich w Warszawie.

Ze względu na doniosłe znaczenie, jakie posiada dla Polski instytucja Targów Wschodnich we Lwowie, została utworzona w Warszawie, jako w stolicy Państwa, Ekspozycja Targów Wschodnich o charakterze stałym — pod kierownictwem p. Aleksandra Jackowskiego. — Utworzenie jej jest bardzo na czasie ze względu na to, że prace przygotowawcze do następnych Targów Wschodnich, które się odbędą od 5.—17. września br. są w pełnym toku.

Oddział mieści się przy ul. Marszałkowskiej 33 m. 25, Tel. 15—13. Kierownik Ekspozytury

Targów Wschodnich przyjmować będzie interesentów w godzinach od 4—6-tej po poł.

Drobne wiadomości.

Laboratorium analityczne na Pomorzu, Aptekarz p. A. Szczerbicki i dypl. chemik p. Dr. Ulatowski, obaj zaprzysiężeni jako rzeczoznawcy przy Sądzie Okręgowym w Grudziądzu, powołali do życia w Grudziądzu laboratorium analityczne, które niewątpliwie odda znaczne usługi kupcom, rolnikom i przemysłowcom. Laboratorium, zorganizowane na wzór istniejących za granicą tego rodzaju zakładów, wykonuje analizy różnorodnych artykułów technicznych, spożywczych oraz uskutecznia wszelkie analizy sądowe. Brak takiego zakładu na Pomorzu dawał się od dawna odczuwać, przeto nowo powołanemu do życia laboratorium życzyć należy jaknajlepszego rozwoju.

Raporty handlowe konsularne o sytuacji gospodarczej w Rumunji i Włoszech są do przekazania w biurze Izby.

„ROLNIK“

W CHEŁMŻY

Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa
z odpowiedzialnością ograniczoną.

Zakup i sprzedaż
wszelkich ziemio-
plodów, przetwo-
::: rów tychże, :::
sztucznych nawo-
zów, nasion, węgla
::: i wełny :::

Telefon 43 i 61

Adres telegraficzny:

„ROLNIK“ Chełmża.

Pomorska Centrala Drzewa, Różycki i Ska Lidzbark (Pom.)

Tartaki, Fabryka mebli i handel drzewa

KUPUJE I SPRZEDAJE drzewo każdego rodzaju w okrągłym i tartym stanie w każdej ilości. (Starannie pielęgnowany materiał sosnowy).

STANISŁAW WEIGT TORUŃ

Zeglarska 5^l.

Telegram: Rolniczy.

Telefon nr. 136 i 348.

Import

ZIEMIOPŁODY

Eksport

Kupujemy stale

wszystkie odpadki z lasów

każdej ilości i jakości przedewszystkiem sosnowe.

Oferty uprasza się skierować do

Fa W. Neumann — tartaki parowe

Tel. nr. 1

Lidzbark—Pomorze.

Tel. nr. 1

W Boettcher Nast. :-: Właśc.: A. Kulwicki, Toruń

Telefon 12/13. — Adres telegraficzny: Spedytor Boettcher.

Transportowanie mebli. Ekspedycja i cenie międzynarodowych transportów. Ekspedycja frachtu.
Asekuracja. Jedyne łaznie i wanny w Toruniu.

LAMBERT SADECKI ☼ TORUŃ ☼ MICKIEWICZA 8

(dawniej: Kohlen- und Baumaterialien-Handelsgesellschaft). Telefon nr. 560.

Specjalny interes transportu mebli.

Wypożyczenie wozów meblowych każdego czasu. Sprzedaż węgla górnośląskiego.

A. Rosochowicz

Przedsiębiorstwo robót inżynieryjno-budowlanych

Przygotowywanie wszelkich projektów i kosztorysów, wchodzących w zakres budownictwa pod-na-ziemnego i żel-betonowego.

Wszelkie wyroby cementowe
jak to:
rury, płyty chodnikowe, słupki
do płotów, cembrowiny i t. d.
poleca po cenach umiarkowanych.

Toruń

Mickiewicza 94.

Telefon 576.

Telefon 576.

Juljan Wykrzykowski

TORUŃ

WARSZAWSKA 2.

TARTAK PAROWY

i SKŁADY DRZEWA
buduleowego, blochów,
podkładów kolejowych

i DRZEWA EKSPORTOWEGO.

LUDWIK SZYMAŃSKI

URZĘDOWY EKSPEDYTOR POLSKICH KOLEI PAŃSTWOWYCH.

ŻEGLARSKA 3.

TORUŃ

TELEFONY 909 i 914.

FILJA W EKSPEDYKCJI TOWAROWEJ GŁÓWNY DWORZEC.

EKSPEDYCJA FRACHTU KOLEJOWEGO I WODNEGO. — TRANSPORT MEBLI. — WŁASNE
MEBLOWE WOZY. — CLENIE TRANSPORTÓW ZAGRANICZNYCH PRZEZ MINISTERJUM
SKARBU URZĘDOWO DOPUSZCZONE — ŻEGLUGA. — WŁASNE PAROSTATKI I BERLINKI. —
PAROSTATKI WYCIECZKOWE ZAWSZE DO DYSPOZYCJI. — WŁASNE MAGAZYNY Z BOCZNI-
CAMI KOLEJOWEMI.

MAGAZYNOWANIE, FINANSOWANIE I LOMBARDOWANIE TOWARU. — EKSPEDYCJA
DRZEWA KOLEJĄ I WODĄ WŁASNEMI PAROSTATKAMI I BERLINKAMI.

DAWN. RICHARD THOMAS

Największa Fabryka Pierników

w rękach polskich.

TORUŃ, JĘCZMIENNA 413.